

Per 1015/2002

10025192,2

COBISS

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA KNJIŽARNA

SVETOGORSKA KRALJICA

GLASILO PRIJATELJEV SVETE GORE

LETO VIII. ŠT. 2 MAJ 2002

MARIA

Beseda našega škofa

Letos se spominjamo 70. obletnice posvetitve svetogorske bazilike. Bogoslužje posvetitve cerkve je zelo staro. Svoj izvor ima v Svetem pismu. Z velikimi slovesnostmi, ki so trajale več dni, so posvetili jeruzalemski tempelj. Kakor je bilo posvečenje templja potem priložnost za spominjanje pomembnih dogodkov iz zgodovine izvoljenega ljudstva, tako nas 70. obletnica posvetitve svetogorske bazilike spominja na 463 let svetogorske božje poti. Spominjamo se ljudi in narodov, ki so živeli na tem ozemlju in prihajali sem molit in prosit. Spominjamo se njihove žive vere, njihovih radosti in trpljenja, njihovih zmag in porazov. Spominjamo se tolikih škofov, duhovnikov in redovnikov, varuhov in oskrbnikov Svete gore, oseb posvečenega življenja, mladih in njihovih družin, delavcev, izobražencev in bolnikov.

S svetogorsko baziliko so povezani toliki gradbeniki in umetniki, ki so jo večkrat gradili, popravljali, vzdrževali in krasili. Sveta gora je dejansko sveta gora našega duhovnega življenja. Je kraj, ki izžareva lepoto in sijaj nebeškega Jeruzalema. Vsaka cerkev, tudi svetogorska ima svoj temelj, in to je Jezus Kristus. Cerkev je božja zgradba in nam kot taka pomaga pri naši duhovni in krščanski rasti, da smo lahko sami živi templji, polni Božjega Duha.

Svetogorska bazilika je zgrajena iz različnega materiala: iz kamna, lesa, opeke, cementa, peska, kovine in drugega. Material za gradnjo naših živih templjev pa so različne dejavnosti: sveto bogoslužje, kateheza, karitas, ministrantske skupine, mladinske skupine, pevski zbori, verske organizacije ter druge skupine. Te dejavnosti, ki so mnogo bolj svete od zidov cerkve, je treba vedno znova vrednotiti, širiti in izpopolnjevati.

Svetogorska bazilika je bila maziljena, tolikokrat pokropljena z blagoslovljeno vodo, je razsvetljena in vedno tako lepo okrašena. Vse to nas spominja, da moramo enako in še z večjo skrbjo ohranjati in izpopolnjevati svoje žive templje, vsak samega sebe, svoje družine, različne skupine in župnijska občestva.

Svetogorski Materi Božji izročamo vse prebivalce naše škofije, otroke in vse mlade, ki iščejo smisel svojega življenja, bolnike in trpeče v prepričanju, da bo Ona prosila in posredovala za nas pri svojem Sinu.

+ Metod Pirih

Večerni ave

Ko s stolpa zazvoni večerni ave
Mariji, Materi v pozdrav,
prek polja pohiti, prek rosnih trav,
drhte v molitvi dviga se v višave.

Nekdo na cesti zadrži korak,
odkrije glavo, tiho se pokriža,
srce v prošnji Bogu se približa,
ko vzdih iz prsi izvije se gorak.

Pošteno delo je rosilo čelo,
po Božji volji je držal za plug,
na žuljavih rokah je pekel kruh,
skrbel je za otroke in deželo.

Marija, Mati, varuj mi družino,
na našo hišo trosi blagoslov,
nebeški mir prinašaj pod naš krov
in vodi nas v Sinovo bližino.

p. Stane Zore

Eden najlepših dni na Sveti gori

Duša mi v radosti danes prepeva,
Tebi, Kraljica – moja Gospa
preko gora naj v daljave odmeva
za vse dobrote, za srečo srca.

Malokdo bil je do zdaj tako srečen,
kot je bil danes najzadnji Tvoj sin,
zbeگان, tresoč se, do dna presenečen,
ganjen, tresoč se do srca globin.

Nosil po cerkvi sem tvojo podobo,
mehko naslanjal na svoje srce,
roke in lica Ti vdano poljubljal
in Ti odkrival vse vroče želje.

V srcu ta dan bo na veke zapisan,
radosti pojem ves srečen, vesel,
nate spomin ne bo nikdar izbrisan,
prosim, dovoli, da v vek bi Ti pel!

Mati predraga nikdar ne pozabi,
sina ki vdano Te ljubi srčno,
skrite mu želje dobrotno izpolni
enkrat vse sprejmi nas v sveto nebo.

Danilo Cimprič

Sveta Gora za Družino

Družina, verski časnik
že petdeseto leto piše
in svetogorska cerkev
je sedemdeset let že
za božjo službo posvečena.

Družine ustanovitelj
v tej cerkvi spi v grobu,
zato prav tu na gori
proslava bo najlepša.

Dragoceno slovensko ljudsko izročilo pripoveduje, da je Marija na Skalnici nad Solkanom naročila grgarski pastirici Uršuli Ferligoj: Postavite mi tukaj hišo in prosite milosti. Uršula in ljudje, s katerimi je ona o Marijinem naročilu govorila, so razumeli, da Marija hoče, naj ji na Skalnici postavijo cerkev. Cerkev, ki je Božja hiša, nas, verne ljudi, zbira v Božjo družino. Bogu nismo več tujci in priseljenci, ampak domačini. (Prim. Ef 2,19). Tudi verski list Družina zbira ljudi v Božjo družino, v pristrčno domačnost z Bogom. Delamo torej za isto stvar. Delali pa bomo z večjo vnemo, če se bomo med seboj bolj poznali. Zato se želi svetogorska cerkev predstaviti vsem ljudem, ki »dobro v srcu mislijo.«

Cerkev pastirice Urške Ferligoj

Pet let po Marijinem prikazanju in naročilu je na Skalnici že stala nova cerkev. Zanj so morali vse gradivo znositi na to visoko goro, a navdušenje za Marijo in hvaležnost, da je prišla in spregovorila ljudem v moreči stiski kuge, lakote in vojske ter tlake je bilo tako veliko, da je premagalo vse napore. Tedaj ljudje niso več videli izhoda iz svojega trpljenja in so obupavali. Marijina spodbuda, naj v novi cerkvi prosijo milosti, pa jih je takorekoč prebudila iz strašne more. Prebudilo se je novo življenje in v navdušenem delovnem zagonu združilo v novi Marijini hiši stari gotski in novi renesančni slog. Cerkev je posvetil leta 1544 škof Egidij Falchetta, generalni vikar oglejskega patriarha Marina Grimanija. Ta je po škofu posvečevalcu poslal za veliki oltar v novi cerkvi Marijino podobo in z njo je potem Marija bila z vernimi ljudmi v mirnih in hudih dneh.

Sto let so se navduševali nad to cerkvijo in po njenem vzoru prezidavali cerkve in zidali nove.

Huda preizkušnja je zadela Goriško in Tolminsko s kruto usmrtitvijo voditeljev tolminskih puntarjev leta 1714 v Gorici. Sprostitev iz te groze je ljudem prišla čez tri leta, ko je bila na istem trgu v Gorici, kjer so prej obglavili in razčetverili obsojene, svetogorska Marijina podoba odlikovana z zlato krono.

Novodobna cerkev

Urškino cerkev mi poznamo samo v njenem obnovljenem stanju po opustošenju pod cesarjem Jožefom II., ker so ohranjene njene fotografije izpred prve svetovne vojne.

Posvetil jo je goriški škof Franc Filip Inzaghi leta 1798.

Po izjavi našega velikega arhitekta Jožeta Plečnika jo prištevamo med najbolj monumentalne cerkvene stavbe v Sloveniji.

Za arhitekturo je gotovo pomenljiva, a za arheologijo je celo izzivalna. Ohranjena je namreč, čeprav le delno, njena kamnita plošča, na kateri je bilo, ko je bila še cela, 120 vklesanih medaljonov s premerom po tri centimetre. V 40 obrobnihi medaljonih so bile črke latinskega napisa, ki v slovenščini pomeni: Pozdravljena, obdarjena z milostjo! Gospod je s teboj! V osrednjih medaljonih pa so bile vklesane ptice, lipov list, zvezda vetrov, vetrnica, venec ... Ohranjeni del te plošče je v sedanji cerkvi vzdignjen v steno za velikim oltarjem. Je

najstarejši svetogorski zgodovinski predmet, saj dokazuje, da je bila tukaj cerkev že v 14. stoletju.

Izziva pa arheologe, ker še nihče ni za vse prepričljivo ugotovil, kakšnemu namenu je služila ta plošča in kaj pomenijo vanjo vklesana znamenja.

Ta novodobna svetogorska cerkev je bila porušena v prvi svetovni vojni. Tedaj je Marija bila z vojnimi begunci s svetogorsko podobo v Ljubljani, pa tudi v begunskih taboriščih so imeli tiskane slike in podobice s Svete gore.

Na Sveti gori so bili boji, a se je Marija z Jezuščkom v naročju prikazala nekemu vojaku. Ta je zavpil: »Kdo si?« Odgovorila mu je: »Jaz sem tukaj doma.« In ni je več videl.

Povojna cerkev

Tudi iz vojnega razdejanja in trpljenja je z Marijo prišla rešitev. Nova cerkev, že četrta po vrsti zgodovinsko dognana, je bila posvečena leta 1932. V njej so pokopani trije cerkveni dostojanstveniki.

V kapeli sv. Mihaela je grob kardinala Jakoba Missia. On je s svojim življenjem in delom povezal vse Slovence: rojen v vasi Mota, župnija Križevci ob Muri, postal je škof v Ljubljani in nato škof v Gorici. Tu je

bila njegova naloga pomiriti nasprotja med Italijani in Slovenci. Letos je minilo sto let od njegove smrti.

Lani smo obhajali 70. obletnico smrti goriškega nadškofa Frančiška Sedeja. Tudi on si je prizadeval za slogo in mir med Italijani in Slovenci, Hrvati in Furlani v svoji škofiji in metropoliji, ki je obsegala tudi tržaško škofijo. Ker pa je branil narodne pravice Slovencev in Hrvatov, so ga fašisti sovražno in zagrizeno napadali. S prevaro so dosegli, da mu je vrhovno cerkveno vodstvo v Rimu predložilo, 77-letnemu, naj se odpove svoji službi. Odpovedal se je, a dober mesec nato je umrl. Pokopan je v grobnici za velikim oltarjem.

V isti grobnici je bil leta 1963 pokopan apostolski upravitelj Slovenskega Primorja in Goriške v Jugoslaviji Mihael Toroš. Ta je branil versko svobodo sebi poverjenih katoličanov pod komunistično diktaturo. Ustanovil je verski list Družina, malo semenišče v Vipavi za vzgojo duhovnih poklicev in spodbujal ljudske misijone v župnijah.

Cerkev obvarovana razdejanja in njeno sedanje poslanstvo

V drugi svetovni vojni je bilo cerkvi razdejanje prizaneseno, ker so Sveto goro zakrili oblaki ter je grmelo in deževalo. Bombniki, namenjeni bombardirati cerkev, niso mogli spustiti bomb nanjo ter so odleteli, med dežjem in grmenjem pa so se nemški vojaki umaknili s Svete gore. Partizani, ki so tisti dan čakali v Grgarju, da bi po bombardiranju zavzeli Sveto goro z napadom, so potem prišli na vrh brez boja ter našli cerkev in samostan prazna.

Toda veselje se je vrnilo na Sveto goro šele z vrnitvijo njene oltarne podobe iz tretjega in najbolj temnega pregnanstva. To je bilo 8. aprila 1951.

Med vojno in po njej je izjemno, peklensko sovraštvo razdvojilo ljudi drugega proti drugemu. Sovraštvo je ljudi zaslepilo. Slepota srca je tako zavedla človeka, da je moril brat brata. Pri slovenski vladi je komisija za prikrita grobišča doslej popisala okoli 60 grobišč. Ne vemo pa še, koliko bo na koncu vseh. Kjer je ob cesti kažipot z napisom »grobišče«, pomeni, da je bilo tam morišče.

Zdravilo zoper to slepoto človeškega srca je povedal slovenski pesnik France Prešeren: »Pravi Bog se kliče Bog ljubezni.« Svetogorska cerkev, Marijina hiša, ima zato zunaj poleg latinskega napisa: »Stojim na gori kakor prej«, tudi napis »Sloga in mir!« (»Concordia et pax«!)

Preurejena kapela Marijinega prikazanja

Da bi bilo Marijino naročilo, sporočeno na Skalnici po pastirici Urški, bolj poudarjeno, je zdaj v cerkvi mesto Marijinega prikazanja umetniško preurejeno po načrtih arhitekta Danila Fürsta iz Ljubljane. Pozlačeni kip Marijinega prikazanja je dvignjen visoko nad opazovalca in dobil je za svoje ozadje zeleno marmornato ploščo ter je tako osvetljen, da svetloba sije nanj, gledalcu pa ne bije v oči. Ves tlak je iz sivega marmorja in pred Marijo je v polkrogu zvišan za eno stopnico in na tem zvišanem polkrogu stoji kamnit oltar. Visoki prostor pred Marijo napolnjuje velik lesteneč iz kovinskega pleteniča z žarometi v sredini. Učinkuje kot velikanski cvet ali oblak, skozi katerega sije sonce. Stena loči to kapelo Marijinega prikazanja od cerkve, vrata v steni pa jo s cerkvijo povezujejo.

Tako preurejeno kapelo je škof Metod Pirih blagoslovil, oltar v njej pa posvetil 23. septembra 2000.

Naj bo ta ureditev kapele Marijinega prikazanja, njen blagoslov in posvetitev oltarja znamenje nove evangelizacije v tretjem tisočletju. Čim več nas bo v Marijini hiši, tembolj bo evangelij vplival na ljudi.

Sveta Gora, dne 10. aprila 2002

br. Pavel Krajnik OFM

V svetogorski baziliki

So ure, ko sonce posije na oltar,
podoba Kraljice v svetlobi zasije,
nebeška milina se v dušo razlije
in to kot nagrada, kot Materin dar.

Smo štirje sinovi pred Tabo klečali
skoz prste so jagode venca drsele,
po licu so solze ganotja polzele,
v molitvi in pesmi smo čast Ti dajali.

Ozri se, Marija, na svoje sinove,
Slovenijo našo nam Ti blagoslovi.
Župnije in duše primorske obnovi,
posveti družine, obvaruj domove.

Naj štiristopetdeset let še naprej
primorski naš živelj Te vdano proslavlja,
hvaležno naj angelski spev Ti ponavlja,
Ti bodi mu Mati kot bila si doslej!

Danilo Cimprič

Pričevanja

Sveta gora - vedno vabljliva, skrivnostna, vedno tu. Ob vsakem času pričakuješ in vabiš, tolažiš, razveseljuješ in pomirjaš, daješ upanje ...

Upanja je bila potrebna tudi ona.

Turobnega poznojesenskega dne se je pripeljala z vlakom. Od daleč. Bila je mlada in pot navkreber v burji in dežju ji ni delala težav. Tu je bila prvič. Slišala je za Sveto goro, za to samotno božjo pot navkreber in za cerkev, ki te pričakuje nekje na vrhu, kjer sta mir in tišina. In prav tega je bila potrebna, da se umiri in vse dobro premisli. Sama s seboj. Zdaj je bila tu.

Vstopila je v prazno cerkev. Pokleknila. Brez besed je strmela v milostno podobo, a molitev ji ni privrela na ustnice. Le njena razbolela notranjost je prosila pomoči. Teža življenja je bila neznosna. Mnogih stvari ni mogla ali ni znala več postaviti na pravo mesto. V veliki zmedenosti se je tako odpeljala od doma iskat morda še zadnjo pomoč na Sveto goro.

V mraku je zapustila cerkev. Ozrla se je na neštete luči v mestu pod seboj. Nagonsko se je obrnila. Našla je stezo in ob njej previsno skalo. Tam je prenočila. Noč je bila dolga in temna. Misli so ji z bliskovito naglico potovale skozi njeno življenje in vse pogosteje je pritrjevala tisti misli, da njeno življenje nima več nobenega izhoda, nobenega smisla.

»Od tod ne pojdem nikamor več!« je sklenila.

Močno jutranje zvonjenje v baziliki tik nad njo jo je prebudilo iz te črne more.

»O Gospa moja, o Mati moja, tebi se vsa darujem ...« je goreče molila to jutranjo molitev, ki jo je znala že od otroških let.

Podnevi je tavalala okoli in večkrat vstopila tudi v cerkev, ponoči pa se je zatekala v svoje zavetje pod skalni previs. Tako že tri noči. Vsak dan je bila šibkejša, a nekje v notranjosti je tisti »črni glas« postajal tišji. Mimoidoče je prosila kruha. Dobila je čokolado.

Četrti dan. Deževalo je močnejše. Strele so udarjale, da je bobnelo vse naokrog. Pozno popoldne se je vsa premočena spet zatekla v cerkev. Naenkrat je pričela tiho moliti in potem vse glasneje in glasneje: »Kraljica Svetogorska! Živeti hočem! Prosim te pomoči!« klečala je uro in več. Po licih so ji polzele solze.

Vstala je in počasi odšla proti izhodu. Nebo je bilo še vedno temno, a nekje od vzhoda sem se je posvetilo in velik lok čudovite mavrice je objel Sveto goro. Pod seboj je zagledala hiše. Le kako, da jih doslej sploh ni opazila.

»Tja pojdem. Tam so ljudje!«

Proti večeru je potrkala, potrebna vsega, predvsem pa toplih besed. Drugi dan je sedla na vlak proti domu.

Od tedaj je minilo že desetletje. Vsako leto se vrača na to prečudovito Goro polna zahvale in molitve ter čudenja nad lepoto stvarstva, ki ga v tistih, zanj tako usodnih dneh, sploh ni opazila.

J.D.

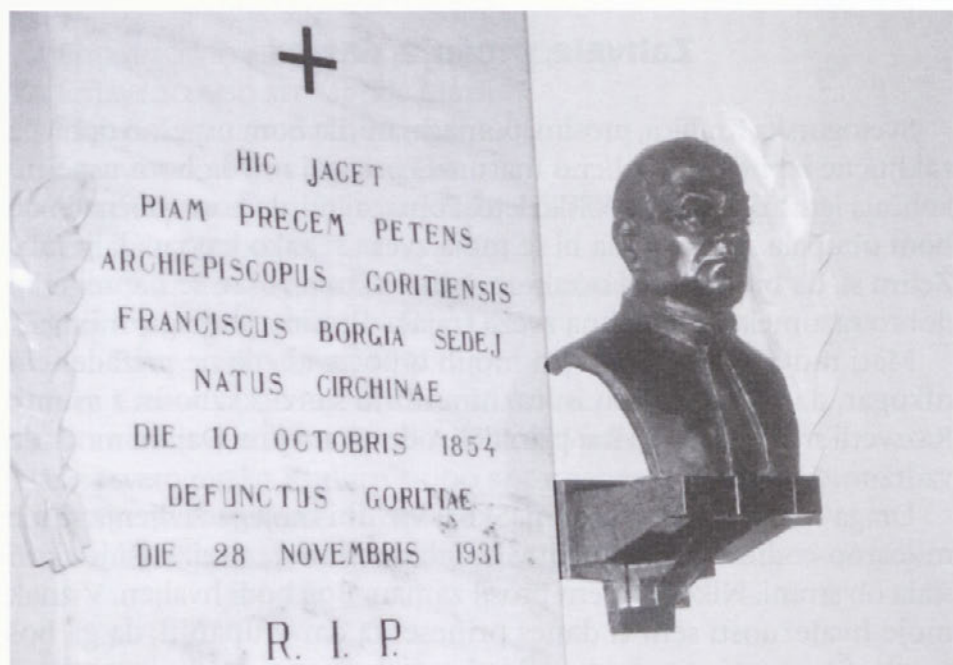
Franciškarci na Sv. gori.

Kdaj in kako se je na Sv. gori začelo zidat in kako je delo napredovalo, o tem tu krmist ne more razpravljati, ker spada to v svetogorsko kroniko. Kronist pripomni le, da je Bog pastir, bel, da je na Sv. gori prišla modra roka sv. Franciškarov, ki je vse skrbno vodila.

Ta nekaj naj krmist vendar omeni, namreč, da so Grogarci bili, ki so se prvi temu delu posvečeno ukvarali, kakor so Grogarci bili, ki so svetilčice do radnjih časov oskrbovali z vršnjami v kolikor ni vzmoglo tega skrbništva samo.

Se nek spomin je v Grogarju na svetogorske Franciškarce, ali kakor jih ljudstvo sploh imenuje, na menike. Ta spomin je, meniška steza s Lemnega pota dolu. Kaj so vendar omeni, ki kovnili po tej stezi? Konec bili, drva s travoske,

Zahvale, prošnje, darovi

Svetogorska Kraljica, prosim, pomagaj mi, da bom uspešno opravila zaključne izpite oz. poklicno maturo. Pomagaj mi, da bom uspešno končala letošnje – zadnje šolsko leto. Pomagaj mi, da bom močna in ne bom obupala. Želim si, da bi se moja zveza še tako lepo nadaljevala. Želim si, da bi s Petrom ostala za vedno skupaj, bi se še naprej tako dobro razumela in bi najina zveza trajala. Prosim, pomagaj mi! D.K.

Mati moja, pomagaj mi pri mojih odločitvah, da ne prizadenem nikogar, da živim v miru in razumevanju sama s sabo in z vsemi. Razsvetli srca vseh, ki so me prizadeli, odpuščam jim. Daj mi moči, da vzdržim. Amen. N.N.

Draga Mati Marija, star sem. Skozi vse dni mojega življenja si me milostno vodila za roko. Tudi v hudih dneh moje preizkušnje si mi stala ob strani. Nikdar nisem prosil zaman. Bog bodi hvaljen. V znak moje hvaležnosti sem ti danes prinesel ta dar v upanju, da ga boš vesela. Še naprej te prosim milosti, posebno za tiste, ki jih nosim v svojem srcu. Dar 5.000 SIT. H.S.

Za Emavs daruje ga. Ivanka Koren 100.000 lit

Za Emavs 2000 SIT N.N.

Dar za Emavs 100.000 lit H.S. iz Števerjana

Za svetogorsko Kraljico 14.000, Kukanja

V dar za zdravje 80.000 lit za cerkev

Dar za cerkev 2000 SIT

Dar sestre pokojnega duhovnika za mozaik 1.000.000 lit

Za Emavs 5.000 N.N.

Dar za cerkev, 200 dem, Barič Marjan, Ozeljan 28a

V dober namen 1000 SIT

Za Emavs 2000 SIT

Dar za cerkev v zahvalo za prejete dobrote 100.000 lit N.N.

Po namenu svetogorske Kraljice 10.000 SIT

Za kruh sv. Antona 7.000 SIT

Dar svetogorski Kraljici 100.000 SIT

Za orgle 6.000 SIT N.N.

Dar za Emavs 4.000 SIT, Konjc Silvana

Dar za Emavs 4.750 SIT N.N.

Dar za cerkev 7.000 SIT, Kobal Marta, Kanal

Za svetogorski Emavs 10.000 SIT, ga. Anica

Za Emavs 1.000 SIT Maner Dušan

Za Emavs 2.000 SIT Berlak Anton in Zmaga
Za Emavs 20.000 SIT Markič Marij
Za Emavs 5.000 SIT Šavli Marija
Za Emavs 10.000 SIT Zega Vojko
Za Emavs 20.000 SIT Obreza Jože zveza HKS Ljubelj p.o.
Za Emavs 10.000 SIT Frasa
Prispevek za Emavs 275.361 SIT, Zavarovalnica Maribor
Dar za Emavs 10.000 SIT N.N.
Dar za Emavs 20.000 SIT N.N.
Dar za Emavs 5.000 SIT, družina Makovec, Velike Žablje.
Dar za cerkev 4.000 SIT, Srečko Rudolf, Vodice, Col
Dar za svetogorsko Kraljico 5.000 SIT, v zahvalo Mariji. N.N.
Dar za cerkev 1.500 SIT. N.N.
V spomin na prvo obletnico smrti tete Cilke Uršič, dar za cerkev. N.N.

Slavja ob 70. obletnici posvetitve bazilike na Sveti gori

25. maja – Praznovanje ob 50-letnici izhajanja Družine. Duhovna priprava se bo začela ob 9.30, slovesna maša ob 11. uri.

26. maja – ob 16. uri Srečanje obeh Goric.

Spomin smrti ob 100. obletnici prvega slovenskega kardinala Jakoba Missia.

1. junija – Srečanje Mavrice iz koprške škofije.

2. junija – ob 10. uri škofova maša,

– ob 16. uri pojejo moški zbori: Ajdovščina, Vipava in Col;
po maši koncert.

8. junija – Svetogorska Božja Mati

Srečanje Vera in luč, ob 19. uri sv. maša in procesija s pétimi litanijami.

9. junija – ob 10. uri slovesna sv. maša, ki jo bo daroval provincial p. Stane Zore.

22. junija – Marijansko srečanje; ob 9.30 molitev vseh delov rožnega venca, ob 12. uri sv. maša in ob 14.30 péte litanije.

29. junija – ob 10. uri mašniško posvečenje g. Sama Babnika.

SVETOGORSKA
KRALJICA

Glasilo prijateljev Svete Gore
izhaja priložnostno
Izdaja: Frančiškanski samostan Sveta Gora
5250 Solkan, Tel.: 05/330 40 20
Ureja: uredniški odbor

Odgovorni urednik: fr. Pashal Gorjup
Fotografije: Pavšič – Zavadlav
Tisk: Schwarz, d.o.o.
Izhaja s cerkvenim odobrenjem
v 5.000 izvodih

Svete maše

Ob nedeljah in praznikih: ob 8.00, 10.00, 11.30 in 16.00 uri

Ob delavnikih: od 1. maja do 1. novembra ob 17. uri

Skupine, ki nimajo svojega duhovnika in želijo imeti sveto mašo, naj pokličejo po telefonu (05) 330 40 20. Sporočijo naj datum in uro, ko bi želeli imeti službo božjo.

Spovedovanje

Vedno pred sveto mašo in med njo.

Od 7.45 do 12. ure in od 14.30 do 17. ure.

Zunaj tega časa pozvonite na samostanski zvonec.

Marijanski muzej

Sobota: od 10. do 16. ure

Nedelja: od 9. do 18. ure

Naš naslov

Francišškanski samostan

Sveta gora

Skalniška c. 17, 5250 Solkan

Telefon: 05 / 330 40 20

Fax: 05 / 330 40 38

SVETOGORSKA
KRALJICA

